

Betänkandet SOU 2021:91 En ny rymdlag

Säkerhetspolisen har följande synpunkter på utredningens förslag. I övrigt delar Säkerhetspolisen utredningens bedömningar.

6.5.2 Undantaget för mottagande av signaler

Säkerhetspolisen vidhåller att det finns ett behov av att vissa typer av mottagande av signaler från rymden bör underställas motsvarande tillståndsplikt etc. som rymdverksamhet och att det bör övervägas om inte detta kan åstadkommas genom att även sådan verksamhet tilläts omfattas av den nya rymdlagen.

7.4.3 Samråd i överlåtelseärenden

Enligt förslaget (avsnitt 7.4.3 *in fine*) bör det övervägas om en överlåtelse av ett tillstånd att bedriva rymdverksamhet – mot bakgrund av att lämpligheten i en sådan överlåtelse föreslås prövas av Rymdstyrelsen under den nya rymdlagen – ska undantas kravet på samråd vid överlåtelse av säkerhetskänslig verksamhet i 4 kap. 15 § säkerhetskylldslagen (2018:585). Av följande skäl menar Säkerhetspolisen att någon sådan ändring i säkerhetskylldslagstiftningen inte är lämplig, eller i vart fall inte bör vidtas utan att detta föregås av vidare utredning.

Enligt förslaget (avsnitt 5.5.3) ska det i nya rymdlagen centrala begreppet ”Sveriges säkerhet” anses ha samma innebörd som i säkerhetskylldslagen. Vidare ska tillstånd beviljas under förutsättning bland annat ”att verksamheten *inte är olämplig med hänsyn till Sveriges säkerhet* eller andra utrikes-, säkerhets- eller försvarspolitiska intressen” (vår kursivering). Det kan dock ifrågasättas huruvida kriteriet *olämplig med hänsyn till Sveriges säkerhet* är synonymt med, eller i tillräcklig utsträckning kan anses motsvara, säkerhetskylldslagens kriterium *olämpligt från säkerhetskylldssynpunkt*. Säkerhetspolisen noterar att det senare begreppet, som används inom ramen för bedömningar av överlåtelse av säkerhetskänslig verksamhet, innefattar hänsynstagande till fler faktorer än vad som enligt förslaget ska beaktas vid

Datum

2022-04-19

Diarienummer

2022-2004-2

en prövning av huruvida en rymdverksamhet inte är olämplig med hänsyn till Sveriges säkerhet.

Behov av ändrad tillsynsstruktur i säkerhetsskyddsförordningen

Som redan berörts ovan noterar Säkerhetspolisen att i det fall en viss rymdverksamhet samtidigt anses utgöra säkerhetskänslig verksamhet har både Rymdstyrelsen (i egenskap av tillstånds- och tillsynsmyndighet under den nya rymdlagen) och ansvarig tillsynsmyndighet enligt 3 kap. 18 § säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) att, under olika lagstiftningssystem, pröva i vilken utsträckning vissa förfaranden i verksamheten är lämpliga med hänsyn till Sveriges säkerhet.

Mot bakgrund av detta och att andelen aktörer som bedriver rymdverksamhet kan antas öka är det Säkerhetspolisens uppfattning att tillsynsstrukturen under säkerhetsskyddslagen bör ses över. I det fall rymdverksamhet i en betydande omfattning kan antas utgöra säkerhetskänslig verksamhet är det Säkerhetspolisens uppfattning att Rymdstyrelsen bör utses till ny tillsynsmyndighet med ansvar för verksamhetsutövare inom området rymdverksamhet. Detta genom ett tillägg i 8 kap. 1 § säkerhetsskyddsförordningen.

I det fall Rymdstyrelsen inte utses till ansvarig tillsynsmyndighet under säkerhetsskyddslagstiftningen för rymdverksamhet som även utgör säkerhetskänslig verksamhet menar Säkerhetspolisen att Rymdstyrelsens samrådsskyldighet enligt 6 § förslaget till förordning om rymdverksamhet bör kompletteras på sådant sätt att, i det fall rymdverksamheten även anses utgöra säkerhetskänslig verksamhet, samråd även ska ske med ansvarig tillsynsmyndighet under säkerhetsskyddslagen.

7.3.9 Villkor för tillståndsbeslut

I syfte att säkerställa att ägarförändringar i rymdverksamhet inte sker utan att Försvarsmakten, Säkerhetspolisen och Inspektionen för Strategiska Produkter uppmärksammas och ges möjlighet att inkomma till Rymdstyrelsen med kompletterande information menar Säkerhetspolisen:

1. att det bör vara ett *lagkrav* att tillstånd att bedriva rymdverksamhet förenas med villkor om att ägarförändringar i verksamheten som innebär att en ny ägare, direkt *eller indirekt*, innehar eller på annat sätt kontrollerar minst tio procent av aktierna eller andelarna eller rösterna i verksamhetsutövaren anmäls till Rymdstyrelsen (jfr föreslagna 2 kap. 4 § punkten 3 i nya rymdlagen), och
2. att Rymdstyrelsens uppgiftsskyldighet gentemot ovan nämnda myndigheter bör omfatta *alla* sådana anmälningar, inte endast sådana anmälningar om ändrade ägarförhållanden som har föranlett Rymdstyrelsen att inleda ett ärende om återkallelse av tillstånd (jfr föreslagna 3 kap. 12 § nya rymdlagen).

Datum

2022-04-19

Diarienummer

2022-2004-2

15.6 Uppgiftsskyldighet för Rymdstyrelsen

Rymdstyrelsens uppgiftsskyldighet (se föreslagna 2 kap. 7 § och 3 kap. 12 § nya rymdlagen) bör begränsas så att denna *inte* omfattar uppgifter som har lämnats till Rymdstyrelsen av Säkerhetspolisen eller Försvarsmakten. Detta mot bakgrund av att det skulle kunna inträffa att Säkerhetspolisen finner det lämpligt att dela viss information från exempelvis en utländsk tjänst med Rymdstyrelsen utan att det för den sakens skull är lämpligt att uppgiften lämnas vidare till Inspektionen för Strategiska Produkter. Noteras kan att Säkerhetspolisen har framfört motsvarade synpunkter angående uppgiftsskyldighetens utformning i sitt remissvar den 7 mars 2022 avseende betänkandet *Granskning av utländska direktinvesteringar* (SOU 2021:87), vårt diarienummer 2021-23225-3.

Detta yttrande har beslutats av biträdande säkerhetspolischefen Magnus Krumlinde. I den slutliga beredningen har även chefsjuristen Per Lagerud och tillförordnade chefen för rättsenheten Ewa Bokwall deltagit. Verksjuristen Robert Scherman har varit föredragande.